

Tham nhũng ở khu vực công: Vấn nạn ở Việt Nam. Giải pháp đơn giản có thể giải quyết vấn đề

Brett Davis Cộng tác viên
Chuyên tin tức, kinh doanh và xã hội ở Việt Nam thế kỷ 21

Cũng như các quốc gia đang phát triển khác, Việt Nam đang phải đương đầu với nạn tham nhũng. Đây là vấn đề mà tầng lớp lãnh đạo cấp cao của quốc gia này thừa nhận là một trong những yếu tố chính kiềm hãm sự phát triển của đất nước.

Đây là vấn đề khó giải quyết. Ít nhất là từ khía cạnh nhìn nhận tham nhũng và quyết tâm bài trừ tham nhũng, theo một [nghiên cứu](#) của Chương trình Phát triển Liên hiệp quốc (United Nations Development Program) những diễn biến gần đây cho thấy có sự thụt lùi trong công tác chống tham nhũng.

Bức hình này được chụp vào ngày 14/12/2013, trong hình là Dương Chí Dũng, cựu Chủ tịch Vinalines, ra hầu tòa tại Tòa án Nhân dân Hà Nội. Một quan chức tòa án cho biết, vào ngày 16/12/2013, Việt Nam phán quyết tử hình cho hai cựu lãnh đạo cấp cao vì tội biển thủ công quỹ trong công ty hàng hải Vinalines trong một scandal chấn động dư luận, khi chính quyền cố gắng xoa dịu cơn phẫn nộ của công chúng về nạn tham nhũng. AFP PHOTO/Thông tấn xã Việt Nam.

Chỉ số Hiệu quả Quản trị và Hành chính công cấp tỉnh ở Việt Nam (Provincial Governance and Public Administration and Performance Index) là một khảo sát thường niên được thực hiện trên cả nước bắt đầu từ năm 2011, phản ánh trải nghiệm của người dân với các dịch vụ công và chính quyền. Chỉ số điều tra 6 lĩnh vực quản trị, bao gồm sự tham gia của người dân ở cấp cơ sở, công

khai minh bạch, trách nhiệm giải trình với người dân, kiểm soát tham nhũng, thủ tục hành chính công, cung ứng dịch vụ công. Gần 14.000 công dân được lựa chọn phỏng vấn ngẫu nhiên trong báo cáo năm 2015, kết quả của báo cáo này được công bố vào đầu năm nay.

Trong mục “Kiểm soát Tham nhũng” bao gồm các mục nhỏ như kiểm soát tham nhũng trong chính quyền, kiểm soát tham nhũng trong cung ứng dịch vụ công, công bằng trong tuyển dụng vào nhà nước và quyết tâm chống tham nhũng. Cả bốn mục này đều có số điểm thấp hơn những năm trước. Báo cáo cũng phát hiện ra số người tin chính quyền quyết tâm chống tham nhũng đã giảm.

Số người đồng ý rằng cán bộ nhà nước không phân phối ngân sách cho khối tư nhân, không đòi hỏi tiền hối lộ khi trao giấy phép sử dụng đất hoặc không những nhiều đòi tiền khi cấp phép xây dựng ít hơn so với năm 2014. Về vấn đề tham nhũng trong cung ứng dịch vụ công, báo cáo tập trung cụ thể vào lĩnh vực y tế và hệ thống giáo dục tiểu học.

Một tập tục vẫn còn phổ biến là chi *tiền trà nước* cho giáo viên của con để con được giáo viên chú ý chăm sóc hoặc để nhanh được vào khám bệnh tại các bệnh viện công. Lương bổng trong khu vực công thấp một cách vô lý, bác sĩ mới ra trường ở bệnh viện công sẽ nhận mức lương khoảng \$250 một tháng.

Trong một [nghiên cứu](#) cho Diễn đàn Pháp luật Việt Nam, những nhà nghiên cứu từ Trường Đại học Kinh tế Quốc dân đã phân tích dữ liệu từ báo cáo PAPI 2014, và cho rằng nguyên nhân cho những thói quen trên là do đồng lương quá thấp của bác sĩ và giáo viên.

Các tác giả viết trong báo cáo: “Tham nhũng ở hai lĩnh vực này được công nhận rộng rãi ở Việt Nam và đồng lương thấp cho y bác sĩ và giáo viên cùng với đầu tư công ngày càng giảm trong hai lĩnh vực chính là nguyên nhân.” Họ tiếp tục bổ sung: “Một điều mà mọi người đều biết là nếu không có những khoản thu nhập phụ không chính thức và những khoản tiền hối lộ ngầm này, đội ngũ y bác sĩ và giáo viên không có động lực quan tâm chăm sóc bệnh nhân và học sinh.”

Nghiên cứu này cũng đưa ra một vài biện pháp chung để khắc phục tình trạng tham nhũng trong nước như khuyến khích người dân tố cáo hành vi nhận hối lộ, tăng tính minh bạch và tham gia của công dân vào quy trình chính trị. Đây đều là những biện pháp tốt, nhưng rời rạc và mơ hồ về khả năng có thể tạo ra những tác động tức thì và rõ rệt. Trong khi đó, tìm ra ngân sách để tăng chế độ lương bổng cho cán bộ trong khu vực công là một giải pháp nên thử.

Bài viết gốc: <https://www.forbes.com/sites/davisbrett/2016/08/22/public-sector-graft-remains-an-issue-in-vietnam-but-there-could-be-one-simple-solution/#1f7edd0d42e9>.

Câu hỏi thảo luận

1. Theo tác giả, vấn đề “quản lý công” chính ở Việt Nam là gì?
2. Bạn có đồng ý với quan điểm của tác giả? Nếu không đồng ý, đâu là vấn đề quản lý công quan trọng nhất ở Việt Nam? Chia sẻ góc nhìn của bạn.